

Съобщение за пресата

Люксембург, 15 септември 2021 г.

Наблюдението на държавите членки след приключване на програмите за получаване на финансова помощ е адекватен инструмент, който обаче се нуждае от оптимизация

Европейската комисия проверява дали държавите членки от еврозоната, които завършват изпълнението на програми за макроикономически корекции, продължат да напредват стабилно в полза на самите държави членки и на техните кредитори. Европейската сметна палата разгледа разработката, изпълнението и ефективността на наблюдението след приключване на програмите за петте държави членки (Ирландия, Португалия, Испания, Кипър и Гърция), които получиха помощ след финансовата криза от 2008 г. Одиторите заключиха, че наблюдението е адекватен инструмент, но неговата ефикасност е намалена от неясните цели и недостатъчното оптимизиране и целенасоченост на изпълнението. Ето защо се препоръчва преразглеждане на процедурите и приложимото законодателство, по-специално с цел да се интегрира това наблюдение в европейския семестър.

В периода 2010—2013 г. Ирландия, Гърция, Испания, Кипър и Португалия са получили финансова помощ общо в размер на 468,2 млрд. евро. Законодателството на ЕС изисква държавите членки, в които завършва изпълнението на програма за макроикономически корекции, да бъдат подложени на допълнително наблюдение. Понастоящем Кипър, Ирландия, Португалия и Испания са обект на наблюдение след приключване на програмите. В Гърция се извършва засилено наблюдение, тъй като тя се счита за особено уязвима към финансови затруднения, които е вероятно да доведат до разпространяване на отрицателен ефект и върху други държави членки в еврозоната.

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

„Дейностите за наблюдение след приключване на програмите, които разгледахме, са подходящи, но се нуждаят от оптимизация,“ заяви Алекс Бренинкмайер, членът на Европейската сметна палата, отговарящ за изготвянето на доклада. *„Считаме, че нашата дейност може да допринесе за текущото преразглеждане на механизмите на ЕС за икономическо управление в рамките на икономическия и паричен съюз. Тя може да послужи и при дискусиите относно разработването на евентуален механизъм за наблюдение на погасяването на заемите, които ще бъдат предоставени по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост.“*

Към май 2021 г. и петте засегнати държави членки са спазили задълженията си за погасяване на дълга и са възстановили достъпа си до пазара с приемливи лихвени проценти. Извършването от Комисията на наблюдение е помогнало за повишаване на увереността на финансовите пазари, въпреки че няма други данни, че е насърчило осъществяването на реформи, което отчасти се дължи на липсата на стимули и силни инструменти за налагане на изпълнението. Одиторите установиха, че наблюдението от страна на Комисията се припокрива частично с мониторинга на капацитета на държавите да погасяват задълженията си, който се извършва за същите държави членки в рамките на Европейския механизъм за стабилност. Налице е и припокриване между редица дейности на Комисията, най-вече при наблюдението след приключване на програмите, и дейности в контекста на европейския семестър.

Въпреки че извършваните от Комисията анализи на състоянието на държавите членки като цяло са с добро качество, публикуваните доклади не са насочени в достатъчна степен към капацитета на държавите членки за погасяване на задълженията. Информацията относно плащанията за погасяване на заемите често е разпръсната в множество доклади, а при анализите на рисковете за капацитета за погасяване на задълженията се наблюдават слабости. Одиторите отбелязват, че законодателството не предвижда голяма гъвкавост при изпълнението: дори ако Комисията оцени като нисък риска от непогасяване, тя не може да прекрати наблюдението или да намали честотата на докладване. Също така, за четирите държави членки, подложени на наблюдение след приключване на програмите, Комисията не е посочила официално кои структурни реформи ще са обект на наблюдение. В някои случаи тя е наблюдавала реформи, извършени от държавите членки, които са различни от договорените в рамките на програмите за макроикономически корекции.

При засиленото наблюдение държавите членки са задължени да приемат мерки за преодоляване на слабостите, като вземат предвид специфичните за всяка държава препоръки, издадени в рамките на европейския семестър. По подобен начин, съгласно наскоро приетия Механизъм за възстановяване и устойчивост, държавите членки трябва да обяснят как техните планове за възстановяване и устойчивост допринасят за справяне с предизвикателствата, посочени в техните специфични препоръки. Целта на наблюдението от Комисията е да провери постигнатия от държавите членки напредък при преодоляването на предизвикателствата пред тях, в съответствие със специфичните за всяка държава препоръки. Но въпреки че една и съща работна група на Комисията отговаря както за управлението на изпълнението на Механизма за възстановяване и устойчивост, така и за координирането на европейския семестър, тя не отговаря за засиленото наблюдение. Одиторите считат, че Комисията следва да обмисли включването на наблюдението след приключване на програмите и засиленото наблюдение в европейския семестър, както и да съгласува с националните органи подробен списък от реформи, които следва да бъдат изпълнени.

Обща информация

Настоящият доклад допълва предишната одитна дейност на ЕСП в областта на финансовата подкрепа за държавите членки и икономическото управление на ЕС (в рамките на пакетите от шест и от два законодателни акта и европейския семестър).

Специален доклад № 18/2021 *„Наблюдение от Комисията на държавите членки, завършващи изпълнението на програма за макроикономически корекции — подходящ инструмент, който трябва да бъде оптимизиран“* е публикуван на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu).

Лица за контакт в пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — Тел.: (+352) 691 553 547

Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — Тел.: (+352) 691 551 502